

організаційно-економічну ефективність розробленої системи забезпечення фінансової безпеки банку [6].

Отже, процес забезпечення фінансової безпеки банківської системи вимагає здійснення інформаційно-аналітичної роботи, результати якої є необхідною умовою для впровадження моніторингу, оцінки рівня та аналізу факторів, що впливають на рівень його фінансової безпеки. Функціонування системи інформаційно-аналітичного забезпечення є обов'язковим для правильної та оперативної оцінки рівня фінансової безпеки банку, прогнозування можливих внутрішніх та зовнішніх загроз, дотримання достатності фінансових ресурсів для своєчасного виконання зобов'язань.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Барановський О.І. *Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення)* / О.І. Барановський. – К. : Київ. нац. торг.-економ. ун-т, 2004. – 759 с.
2. Гамза В. А. *Безопасность банковской деятельности : учебник* / В. А. Гамза, И.Б. Ткачук. – М. : Маркет ДС, 2006. – 424 с.
3. Костюченко О. Є. *Забезпечення фінансової безпеки банківської системи як складова фінансової безпеки держави* / О. Є. Костюченко, В. І. Паталах // *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки.* – 2014. – Вип. 7(5). – С. 24-27
4. *Побережний С. М. Фінансова безпека банківської діяльності: навч. посібн.* / С.М. Побережний, О. Л. Пластун, Т. М. Болгар – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. – 112 с.
5. *Барилюк М. Функціонування системи забезпечення фінансової безпеки комерційного банку [Електронний ресурс]* / М. Барилюк. – Режим доступу: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/22765/1/Барилюк%20М..pdf>

Николайшин Дмитро Романович, магістрант 1 курсу,
Кундеус Олександр Михайлович, к.е.н., доцент,
доцент кафедри обліку у виробничій сфері

ТРАНСАКЦІЙНІ ВИТРАТИ ПІДПРИЄМСТВА

Трансакційні витрати можна розглядати як показник економічного прогресу суспільства та переходу його на більш високі рівні розвитку, як тенденцію до утворення постіндустріальних структур і переходу до інформаційної цивілізації, що дозволяє з мінімальними витратами постачати товар споживачу й максимально задовольняти зростаючий попит у суспільстві.

М. Алексеев зазначав, трансакція – це торгова угода, яка супроводжується трансакційними витратами, тобто витратами на пошук покупця і/або продавця, проведенням переговорів про предмет угоди, оплатою послуг консультантів та ін. [1].

У сучасній економічній літературі розуміння трансакційних витрат варіює від вузьких визначень до широких. Визначене Р. Коузом поняття трансакційних витрат набуло більш широкого змісту. Ним стали позначатися будь-які види витрат, що супроводжують взаємодію економічних агентів незалежно від того, де вона протікає – на ринку або всередині організацій,

оскільки ділове співробітництво в межах ієрархічних структур (таких, як фірми) також не вільне від суперечок і втрат.

Оскільки, трансакції є дуже різноманітними, то і пов'язані з ними трансакційні витрати є такими ж. У найбільш загальному вигляді до трансакційних входять такі витрати:

- витрати на пошук інформації (витрати часу та ресурсів на одержання й опрацювання інформації про ціни, наявні товари, постачальників і споживачів);
- витрати проведення переговорів;
- витрати вимірювання кількості і якості товарів, що вступають в обмін, і послуг;
- витрати на специфікацію і захист прав власності (витрати на утримання судів, арбітражу, органів державного управління, а також витрати часу та ресурсів, необхідних для відновлення порушених прав);
- витрати опортуністичної поведінки, під якою розуміється несумлінна поведінка, що порушує умови угоди або спрямована на одержання односторонніх вигод [2].

Слід підкреслити, що оцінка трансакційних витрат є не тільки багатомірною категорією, але й різнонаправленою за результатами використання, тобто результати оцінки трансакційних витрат можуть бути корисними не лише для внутрішнього користування на підприємстві, але й для зовнішніх користувачів, якими можуть бути партнери, постачальники, кредитори, інвестори, органи державного регулювання.

Багатомірність та різнонаправленість використання результатів оцінки трансакційних витрат підприємства ускладнюється ще й тим, що майже всі напрямки використання такої оцінки перетинаються один з одним, призводячи до ефекту мультиплікатора, коли, скажімо, використання результатів оцінки в управлінні витратами поширюється на фінансове планування та впливає на ефективність діяльності підприємства.

При оцінці трансакційних витрат слід зазначити, що такі процедури на макрорівні істотно відрізняються від процедур на мікрорівні. І якщо дослідженню трансакційних витрат на макрорівні приділяється увага як зарубіжних, так і вітчизняних учених економістів, то дослідженню трансакційних витрат та їх інформаційне забезпечення на рівні підприємств не достатньо вивчене. Головною формальною причиною такого стану речей виступає непристосованість сучасних облікових систем до врахування трансакційних витрат підприємств, а неформальною, проте не менш значущою, – недооцінювання, а нерідко й ігнорування керівниками підприємств важливості врахування таких витрат [3].

Для забезпечення ефективного управління трансакційними витратами на підприємстві повинно бути організоване відповідне інформаційне забезпечення, що дозволить приймати виважені управлінські рішення. Дана система повинна включати планування, облік, аналіз, контроль (внутрішній та зовнішній).

Також на великих підприємствах для здійснення ефективного обліку і

контролю трансакційних витрат слід розрахувати і затвердити стандарти розміру й поведінки витрат за кожним видом даних витрат, підрозділом, відповідальною особою.

Ефективність контролю залежить від взаємозв'язку між його об'єктами й суб'єктами. Це дозволить отримати достовірну, об'єктивну й повну інформацію про трансакційні витрати підприємства, що дасть змогу керівникам підприємства приймати ефективні рішення щодо зниження загального рівня витрат на підприємстві, покращення фінансового стану та підвищення конкурентоспроможності підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Костурко І. Г. До питання обліку трансакційних витрат / І. Г. Костурко, Н. П. Молоко // «Економічні науки». – Серія «Облік і фінанси». – Випуск 9 (33). – Ч.2. – 2012 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/en_oif/2012_9_2/19.pdf 10.
2. Шигун М. М. Бухгалтерський облік трансакційних витрат: проблеми визначення поняття і класифікації / М. М. Шигун // Міжнародний збірник наукових праць. Випуск 2 (14) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eztuir.ztu.edu.ua/1641/1/26.pdf> 11.
3. Ющак Ж. М. Трансакційні витрати у вітчизняній обліковій системі: XXI століття – нове уявлення майбутнього / Ж. М. Ющак, С. І. Мельник // Міжнародний збірник наукових праць. Випуск 1(13) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eztuir.ztu.edu.ua/1694/1/16.pdf>

Дереш Мар'яна Богданівна, магістрантка 1 курсу,
Данилишин Володимир Іванович, к.е.н., доцент,
доцент кафедри обліку та фінансів

ОПТИМІЗАЦІЯ РОЗПОДІЛУ ТА СТРУКТУРИ ВИДАТКІВ БЮДЖЕТУ

Ефективність управління видатками бюджету залежить від багатьох чинників, одним з яких є раціональний розподіл фінансових ресурсів між різними сферами діяльності країни, регіону і т. д. Як відомо, на кожну статтю видатків, що передбачена законодавством, відводиться певна частина коштів бюджету. Тому закономірно постає питання щодо визначення оптимального розподілу бюджетних коштів та оцінювання ефективності їх використання.

Під оптимальним пропонуємо розуміти такий розподіл коштів, який за умови обмеженості ресурсів дозволяє досягти максимального соціально-економічного розвитку країни та добробуту суспільства при мінімальному фінансуванні.

Ми вважаємо, що для України ефективність розподілу бюджетних коштів необхідно досліджувати за декількома напрямками: пропорції розподілу коштів між державним та місцевими бюджетами, розподіл коштів за функціональною структурою видатків і напрямками використання ресурсів усередині кожної з функцій.

Переважає більшість дослідників вважають необхідним підвищення фінансової незалежності місцевих бюджетів та рівня фінансової забезпеченості делегованих повноважень. Такі зміни сприяли б нормальному здійсненню економічних процесів на відповідній території, реалізації запланованих